

Чернова І.В., к.ф.н., доц., Терехова Л., гр..ЕП-15-1д

ВІТЧИЗНЯНІ ГРОШОВІ РЕФОРМИ 1947-1991рр

Запорізька державна інженерна академія, кафедра українознавства

Грошова система країни - та сфера, як стосується кожного громадянина. Найбільш плідним на численні реформи було ХХ століття, яке, крім різних збурень і відверто пропагандистських кроків, сіяло паніку серед населення. Прикметно, що всі збурення ХХ століття відбувались під приводом «на потреби(запити, користь і т.п.) народу».

Мета переважної більшості грошових реформ — це надання національній валюті властивостей справді єдиного законного платіжного засобу та суттєвого підвищення її купівельної спроможності й конвертованості.

Як правило, грошові реформи проводяться у разі зміни державних устроїв; глибокої економічної кризи фінансової системи; економічних потрясінь, коли гроші перестають виконувати свої функції; поглиблення дефіциту бюджету та інфляційних процесів; падіння ролі грошей, розрахунків, кредиту.

Реформа 1947 року було запроваджена постановою Ради Міністрів СРСР спільно із ЦК ВКП(б) «Про проведення грошової реформи і скасування карток на продовольчі й промислові товари». Нова реформа передбачала заміну старих грошей на нові у співвідношення 10 до 1. Внаслідок цього в обігу з'явилися 2 типи грошових знаків: ті, що забезпечувались всім багатством СРСР (казначейські білети номіналом 1, 3 та 5 рублів), та білети Державного банку із забезпеченням коштовними металами та активами установи(номінали 10, 25, 50 і 100 рублів). На всіх номіналах білетів державного банку розміщувалось зображення вождя пролетаріату.

Внаслідок суттєвого збільшення грошової маси завдяки бурхливому розвитку економіки у повоєнне десятиліття виникла потреба у наступній грошовій реформі. Тому 4 січня 1960 року вийшла постанова Ради міністрів «Про зміну масштабу цін і заміну грошей що перебували в обігу, на нові». Ця реформа торкнулась не лише паперових грошей, як це відбувалось у 1947 році, а й монет. Номінали попереднього формату зберігались: 1, 3, 5, 10, 25, 50 і 100 рублів. Водночас монети мали номінали 1, 2, 3, 5, 10, 20, 50 копійок та 1 залізний рубль.

Також у ХХ столітті починають випускатись пам'ятні монети. Перша така монета з'явилась з нагоди 20-річчя перемоги у ВВв. Один рубль з мідно-нікелевого сплаву було вироблено 1965 року.

Найбільш несподіваним став 1990 рік, адже з 3 листопада громадяни отримували купони на 70 відсотків від їхніх доходів. Це були аркуші-додатки до різнокольорових карток споживача залежно від номіналу(20, 50, 75, 100 і 200 крб). Аркуші додатки мали номінали 1,3, 5, 10, 25 і 50 крб).

Реформу 1991 року можна умовно назвати першою спробою боротьби з корупцією. Ця блиц-реформа від 23 січня передбачала повне вилучення з обігу та обмін купюр 50 і 100 рублів зразка 1961 року. Під гаслом боротьби з корумпованим чиновницьким апаратом та валютними спекулянтами обмін відбувався впродовж всього лише трьох днів та ще й в межах середньомісячного заробітку за останній рік.